

ДОДАТКИ

Додаток _

Витяг із ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392

I. Загальна частина

Цей Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (далі — Державний стандарт) спрямований на виконання завдань загальноосвітніх навчальних закладів II і III ступеня (далі — загальноосвітні заклади) і визначає вимоги до освіченості учнів основної і старшої школи.

У цьому Державному стандарті поняття вживаються у такому значенні:

1) громадянська компетентність — здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;

2) діяльнісний підхід — спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань з різних навчальних предметів, успішну адаптацію людини в соціумі, професійну самореалізацію, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти;

3) загальнокультурна компетентність — здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;

4) здоров'язбережувальна компетентність — здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;

5) інформаційно-комунікаційна компетентність — здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань;

6) ключова компетентність — спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти у різних сферах життєдіяльності і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів;

7) ключова компетенція — певний рівень знань, умінь, навичок, ставлень, які можна застосувати у сфері діяльності людини;

8) компетентнісний підхід — спрямованість навчально-виховного процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані ключова, загальнопредметна і предметна (галузева) компетентності;

9) компетентність — набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці;

10) компетенція — суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини;

11) комунікативна компетентність — здатність особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;

12) міжпредметна естетична компетентність — здатність виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтва;

13) міжпредметна компетентність — здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей;

14) навчальна програма — нормативний документ, що конкретизує для кожного класу визначені цим Державним стандартом результати навчання відповідно до освітньої галузі або її складової, деталізує навчальний зміст, у результаті засвоєння якого такі результати досягаються, а також містить рекомендації щодо виявлення та оцінювання результатів навчання;

15) особистісно зорієнтований підхід — спрямованість навчально-виховного процесу на взаємодію і плідний розвиток особистості педагога та його учнів на основі рівності у спілкуванні та партнерства у навчанні;

16) предметна (галузева) компетентність — набутий учнями у процесі навчання досвід специфічної для певного предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань;

17) предметна компетенція — сукупність знань, умінь та характерних рис у межах змісту конкретного предмета, необхідних для виконання учнями певних дій з метою розв'язання навчальних проблем, задач, ситуацій;

18) предметна мистецька компетентність — здатність до розуміння і творчого самовираження у сфері музичного, образотворчого та інших видів мистецтва, що формується під час сприймання творів таких видів мистецтва і їх практичного опанування;

19) проектно-технологічна компетентність — здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;

20) соціальна компетентність — здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

Формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, зміст якої є інтегративним, відбувається у результаті застосування під час вивчення всіх предметів навчального плану діяльнісного підходу. Навчальними програмами обов’язково передбачається внесок кожного навчального предмета у формування зазначеної компетентності.

Цей Державний стандарт ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів, що реалізовані в освітніх галузях і відображені в результативних складових змісту базової і повної загальної середньої освіти.

При цьому особистісно зорієнтований підхід до навчання забезпечує розвиток академічних, соціокультурних, соціально-психологічних та інших здібностей учнів.

Компетентнісний підхід сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей.

До ключових компетентностей належить уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична і базові компетентності в галузі природознавства і техніки, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров’язбережувальна компетентності, а до предметних (галузевих) — комунікативна, літературна, мистецька, міжпредметна естетична, природничо-наукова і математична, проектно-технологічна та інформаційно-комунікаційна, суспільствознавча, історична і здоров’язбережувальна компетентності.

Діяльнісний підхід спрямований на розвиток умінь і навичок учня, застосування здобутих знань у практичних ситуаціях, пошук шляхів інтеграції до соціокультурного та природного середовища....

... Предметні (галузеві) компетентності стосуються змісту конкретної освітньої галузі чи предмета, і для їх опису використовуються такі ключові поняття: “знає і розуміє”, “уміє і застосовує”, “виявляє ставлення і оцінює” тощо.

VII. Освітня галузь “Технології”

Метою освітньої галузі “Технології” є формування і розвиток проектно-технологічної та інформаційно-комунікаційної компетентностей для реалізації творчого потенціалу учнів і їх соціалізації у суспільстві.

Освітня галузь складається з інформаційно-комунікаційного та технологічного компонентів.

Зміст предметів освітньої галузі має чітко виражену прикладну спрямованість і реалізується переважно шляхом застосування практичних методів і форм організації занять.

Технологічний компонент

Основною умовою реалізації технологічного компонента є технологічна та інформаційна діяльність, що провадиться від появи творчого задуму до реалізації його в готовому продукті.

Завданнями навчання технологій є:

формування цілісного уявлення про розвиток матеріального виробництва, роль техніки, проектування і технологій у розвитку суспільства;

ознайомлення учнів із виробничим середовищем, традиційними, сучасними і перспективними технологіями обробки матеріалів, декоративно-ужитковим мистецтвом;

формування здатності розвивати надбання рідної культури з використанням засобів декоративно-ужиткового мистецтва;

набуття учнями досвіду провадження технологічної діяльності, партнерської взаємодії і ціннісних ставлень до трудових традицій;

розвиток технологічних умінь і навичок учнів;

усвідомлення учнями значущості ролі технологій як практичного втілення наукових знань;

реалізація здібностей та інтересів учнів у сфері технологічної діяльності;

створення умов для самореалізації, розвитку підприємливості та професійного самовизначення кожного учня;

оволодіння вмінням оцінювати власні результати предметно-перетворювальної діяльності та рівня сформованості ключових і предметних компетентностей.

Додаток 1 до Державного стандарту

БАЗОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН загальноосвітніх навчальних закладів II—III ступеня

Найменування освітньої галузі	Загальна кількість годин		
	III ступінь (10—11 класи)		
	на тиждень	на рік	відсотків
Інваріантна складова			
6. Технології*	-	-	-

Варіативна складова			
1. Цикл профільних предметів***	24	840	31,6
* Освітні галузі “Технології” та “Мистецтво” у старшій школі належать до вибірково-обов’язкових предметів.			
** Години, передбачені для фізичної культури освітньої галузі “Здоров’я і фізична культура”, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.			
*** Цикл профільних предметів складається із профільних предметів (наприклад, фізики та математики у класі фізико-математичного профілю); профільюючих предметів (наприклад, екології у класі біолого-хімічного профілю чи географії у класі економічного профілю), курсів профільного навчання (наприклад, країнознавства у класі профілю іноземної філології).			
Найменування освітньої галузі	Загальна кількість годин		
	III ступінь (10—11 класи)		
	на тиждень	на рік	відсотків
2. Цикл вибірково-обов’язкових предметів	6	210	7,9
3. Додаткові години на впровадження поглибленого вивчення окремих предметів, допрофільного та профільного навчання, на курси за вибором, факультативи, індивідуальні заняття	10	350	13,1
Разом	40	1400	52,6
Гранично допустиме навчальне навантаження	66	2310	
Усього (загальне навчальне навантаження)	76	2660	100

Додаток 2 до Державного стандарту

ДЕРЖАВНІ ВИМОГИ до рівня загальноосвітньої підготовки учнів

Зміст освіти	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
VI. Освітня галузь “Технології”. Старша школа. Технологічний компонент	
Проектування	
Теоретичні основи проектування у сфері матеріального виробництва. Технології і методи творчого та критичного мислення у проектній діяльності. Раціоналізаторство і винахідництво як рушійна сила розвитку виробництва. Загальні відомості про дизайн як провідний засіб формотворення предметного середовища. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у проектній діяльності	характеризувати вплив проектної діяльності на розвиток різних сфер людської діяльності (технологічної, освітньої, мистецької, економічної, політичної тощо), розуміти і використовувати у роботі над проектом методи творчого пошуку ідей (мозковий штурм, морфологічний аналіз, алгоритм розв’язку винахідницьких задач), виявляти протиріччя між характеристиками об’єкта або процесу проектування та вимогами до його вдосконалення чи створення, проводити художньо-конструкторський аналіз об’єкта проектування та пояснювати, розробляти і реалізовувати творчий проект з використанням інформаційно-комунікаційних технологій
Технічна та художня творчість	
Технічна творчість. Художня творчість. Декоративно-ужиткове мистецтво	володіти характерними для регіону основними техніками і технологіями створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва, створювати вироби від творчого задуму до його практичної реалізації з використанням традиційних і сучасних прийомів обробки природних матеріалів, синтезувати естетичні та функціональні вимоги як провідний спосіб творення у декоративно-ужитковому мистецтві під час проектування та виготовлення виробу
Професійна орієнтація	
Професійна придатність особистості. Морально-етичні норми професійної діяльності. Індивідуальна освітня траєкторія	аналізувати власні здібності та вимоги майбутньої професії, специфіку її предмета, знарядь і умов праці, вплив новітніх об’єктів техніки і технологій на ринок праці, розуміти значення морально-етичних норм успішної професійної кар’єри, оцінювати власні можливості професійної освіти та працевлаштування, виявляти активне ставлення до обраної професії шляхом практичної

реалізації власної освітньої траєкторії

Додаток _

**ПРИКЛАДИ РОЗРОБКИ ЗАГАЛЬНИХ ТЕМАТИЧНИХ ПЛАНІВ
ТРЬОХРІЧНОЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ**

«Основи дизайну». 10-12 класи. Загальний тематичний план.

Порядковий номер розділів у класах			Розділи	Кількість годин для розділів у класах		
10-й клас	11-й клас	12-й клас		10-й клас	11-й клас	12-й клас
1	1	1	Вступ	5	5	5
2			Засоби виразності у дизайн-проектах	40		
	2		Художньо-графічна культура у дизайн-проектах		40	
		2	Проектно-художня культура			40
3			Графічний дизайн	40		
4			WEB-дизайн	40		
	3		Дизайн костюма		40	
	4		Промисловий (індустріальний) дизайн		40	
		3	Ландшафтний дизайн			40
		4	Дизайн середовища			40
5	5	5	Резерв навчального часу	45	45	45
6	6	6	Підсумкові заняття	5	5	5
			Усього	175	175	175
7	7		Дизайнерська практика	120	120	

«Кулінарія». 10-12 класи. Загальний тематичний план.

№ пор. розділів у класах			Назва розділів	К-сть годин на розділ у класах		
10-й	11-й	12-й		10-й	11-й	12-й
1	1	1	Вступ	10	10	10
2	2		Фізіологія харчування	10	10	
		2	Естетика харчування			10
3	3		Товарознавство харчових продуктів	10	20	
		3	Психологічні основи діяльності кулінара			15
4	4		Технології первинної обробки продуктів і приготування напівфабрикатів	10	15	
		4	Технології первинної обробки продуктів і приготування напівфабрикатів для традиційних регіональних страв України			10
5	5		Технології приготування страв	70	40	
		5	Технології приготування страв ритуального призначення			70
6	6		Основи калькуляції та обліку. Контроль якості продукції	10	15	
7	7	6	Резерв навчального часу.	50	50	50
8	8	7	Підсумкове заняття	5	5	5
			Разом:	175	175	175

Додаток _

Витяг з листа МОН України від 14.02. 2014 № 1/9-115

Про порядок закінчення навчального року та проведення державної підсумкової атестації у загальноосвітніх навчальних закладах в 2013/2014 навчальному році

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Від 14.02.2014 №1/9-115

Міністерству освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки
Крим, департаментам (управлінням) освіти і науки обласних, Київської та
Севастопольської міських державних адміністрацій
Інститутам післядипломної педагогічної освіти
Загальноосвітнім навчальним закладам

Про порядок закінчення навчального року
та проведення державної підсумкової атестації
у загальноосвітніх навчальних закладах
в 2013/2014 навчальному році

Закінчення 2013/2014 навчального року та проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти визначено відповідно до вимог Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.02.2008 № 94 зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.02.2008 за № 151/14842, зі змінами (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 23.11.2010 № 1116 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 09.12.2010 за № 1237/18532) та особливостей організації навчально-виховного процесу, зазначених у листі Міністерства освіти і науки України від 20.05.2013 № 1/9-349 «Про навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів та структуру 2013/2014 навчального року».

У 4-х, 9-х та 11-х класах у 2013/2014 навчальному році атестація проводиться за збірниками завдань, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 27.12.2013 № 1844 «Про надання грифа Міністерства освіти і науки України збірникам завдань для проведення державної підсумкової атестації». Перелік збірників та методичні рекомендації щодо проведення державної підсумкової атестації подаються у додатку 1.

Додаток 1
до листа Міністерства освіти і науки України
від 14.02. 2014 № 1/9-115

Методичні рекомендації щодо проведення державної підсумкової атестації у загальноосвітніх навчальних закладах у 2013/2014 навчальному році

III. Державна підсумкова атестація у старшій школі

Державна підсумкова атестація в старшій школі проводиться з трьох предметів:

- українська мова;
- історія України або математика (для учнів, які навчалися у класах універсального профілю), профільний предмет (для учнів, які навчалися у класах з іншим профілем навчання);
- предмет за вибором.

При вивченні двох профільних предметів (наприклад, фізики і математики у фізико-математичному профілі) атестацію складають із одного з них замість предмета за вибором.

Навчальні заклади визначають не менше десяти варіантів для кожного класу. Якщо кількість учнів менша десяти, кожен з них отримує окремий варіант.

На виконання завдань державної підсумкової атестації відводиться 90 хвилин. Під час виконання завдань дозволяється використовувати калькулятор.

Всі учні, які навчалися за технологічним профілем, складають державну підсумкову атестацію з **технологій (профільний рівень)**. Атестація здійснюватиметься за новими збірниками завдань, які розроблено відповідно до спеціалізацій, за якими здійснювалось навчання: Див Дод. —

Додаток _

Перелік збірників завдань для державної підсумкової атестації з технологій за спеціалізаціями технологічного профілю, за якими здійснювалось навчання

1. Спеціалізація «Водій автотранспортних засобів категорії «С1», «С»». 11 клас (авт. Шестаковський Л. Л., Гречуха В. А., Грінченко В. В. – К-П.: Аксіома, 2014);
2. Спеціалізація «Водій автотранспортних засобів категорії «В»». 11 клас (авт. Покришова В. Б., Гречуха В. А., Ткаченко В. М. – К-П.: Аксіома, 2014);
3. Спеціалізація «Тракторист-машиніст категорії «А1», Тракторист 2 розряду». 11 клас (авт. Ткаченко В. М., Шестаковський Л. Л., Гречуха В. А., Штаєр О. С. – К-П.: Аксіома, 2014);
4. Спеціалізація «Касир (на підприємстві, в установі, організації)». 11 клас (авт. Чумак В. Ф., Лянспоронська О. Я., Шестаковська Т. Л., Абрамчук Н. О.– офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
5. Спеціалізація «Оператор комп'ютерного набору». 11 клас (авт. Ткаченко А. М., Применко В. П., Штаєр О. С. – К-П.: Аксіома, 2014);

6. Спеціалізація «Секретар керівника (організації, підприємства, установи)». 11 клас (авт. Ольховик Т. Д., Романенко Л. О., Сакір Д. І. – К-П.: Аксіома, 2014);
7. Спеціалізація «Перукар (перукар-модельєр)». 11 клас (авт. Ткачук І. О., Сліпкань С. В., Шелест Г. В. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
8. Спеціалізація «Кухар». 11 клас (авт. Ткачук І. О., Сліпкань С. В., Мухіна С. Л. – К-П.: Аксіома, 2014);
9. Спеціалізація «Кулінарія». 11 клас (авт. Ткачук І. О., Сліпкань С. В., Мухіна С. Л. – К-П.: Аксіома, 2014);
10. Спеціалізація «Слюсар з ремонту автомобілів». 11 клас (авт. Бурмус І. Б., Гречуха В. А., Лисич В. М., Москальов П. Є., Терещенко В. М. – К-П.: Аксіома, 2014);
11. Спеціалізація «Продавець непродовольчих товарів». 11 клас (авт. Шкваря Л. В., Єгоров О. І., Лимар В. М. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
12. Спеціалізація «Продавець (з лотка, на ринку)». 11 клас (авт. Доценко Н. Г., Сакір Д. І., Ольховик О. М. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
13. Спеціалізація «**Основи дизайну**». 11 клас» (авт. Чернушич А. В., Карпосюк Т. Г., Томашук А. С., Шевчук О. Д. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
14. Спеціалізація «Столяр будівельний». 11 клас» (авт. Бач Б. Ф., Жмурко П. Б., Дубик В. Я. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
15. Спеціалізація «**Деревообробка**». 11 клас (авт. Бач Б. Ф., Жмурко П. Б., Дубик В. Я. – К-П.: Аксіома, 2014);
16. Спеціалізація «**Швачка**». 11 клас (авт. Мазур О. М., Пузирна Л. А., Кудря Г. С., Гречко Н. М. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
17. Спеціалізація «**Кравець**». 11 клас (авт. Алексєєва О. С., Горенко В. П., Зеленюк Н. Д. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
18. Спеціалізація «**Різьбяр по дереву та бересті**». 11 клас (авт. Зубик В. В., Королюк Т. М., Дмитрів Л. М. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
19. Спеціалізація «Слюсар-ремонтник». 11 клас (авт. Стрієшин С. Б., Петрів М. Я., Дмитрів Л. М. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
20. Спеціалізація «Нянька». 11 клас (авт. Нищенко Т. В., Кальянова В. М., Годунко П. М., Кирилюк Т. М. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
21. Спеціалізація «Енергетика». 11 клас (авт. Бач Б. Ф., Шумська О. М., Дубик В. Я. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014);
22. Спеціалізація «Молодша медична сестра з догляду за хворими». 11 клас (авт. Бач Б. Ф., Кіт М. І., Дубик В. Я. – офіційні сайти МОН та ІТЗО, 2014).

Завдання для інших спеціалізацій технологічного профілю вчителі розробляють самостійно за аналогією та затверджують їх у керівника навчального закладу. Для кожної спеціалізації має бути розроблено не менше 10 варіантів завдань.

Учні складають державну підсумкову атестацію з технологій у навчальних закладах, на базі яких вони вивчали профільні предмети. Це можуть бути міжшкільні навчально-виробничі комбінати, професійно-технічні навчальні заклади, опорні загальноосвітні школи та ін. Склад комісії та порядок оформлення документації заздалегідь визначаються спільно місцевими органами управління освітою, адміністраціями закладів освіти, на базі яких здійснювалося навчання, та адміністраціями загальноосвітніх навчальних закладів за основним місцем навчання учнів.

Державна підсумкова атестація проводиться окремо від кваліфікаційних іспитів з присвоєння робітничої професії.

Додаток _

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ В 10-11 КЛАСАХ

Особливістю технологічного профілю є широкий перелік спеціалізацій, за якими може здійснюватися навчання: Деревообробка, Кулінарія, Основи дизайну, Агровиробництво, Будівництво, Опоряджувальні роботи, Енергетика, Конструювання та моделювання одягу, Легка промисловість, Матеріалознавство та технологія конструкційних матеріалів, Металообробка, Основи бджільництва, Технічне проектування, Українська народна вишивка, Художня обробка матеріалів, Швейна справа, Технології сільськогосподарського виробництва.

За наявності відповідного грифа Міністерства освіти і науки профільне навчання може здійснюватися за авторськими програмами з інших, не передбачених переліком спеціалізацій.

У межах технологічного профілю також можлива професійна підготовка старшокласників. Наказом Міністерства освіти і науки № 904 від 23.09.2010 р. затверджено Типові навчальні плани та Типові програми професійно-технічного навчання для учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Зазначені плани та програми розроблено з метою узгодження Державних стандартів професійно-технічної освіти та навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів.

Професії, за якими здійснюється професійно-технічне навчання відповідно до Типових навчальних планів та Типових програм розділено за трьома групами у залежності від кількості годин, що відводиться на їх опанування.

РОЗПОДІЛ ПРОФЕСІЙ ЗА ГРУПАМИ

Перша група	Друга група	Третя група
- «Основи дизайну»	- «Вишивальниця»;	- «Секретар керівника (організації, підприємства,

<ul style="list-style-type: none"> - «Продавець (з лотка, на ринку)»; - «Водій автотранспортних засобів категорії «В»»; - «Водій автотранспортних засобів категорії «С»»; - «Манікюрниця»; - «Штукатур». 	<ul style="list-style-type: none"> - «Агент з організації туризму»; - «Оператор комп'ютерного набору»; - «Різьбяр по дереву та бересту»; - Інтегрована професія – «Швачка, Кравець». 	<ul style="list-style-type: none"> установи); - «Касир (на підприємстві, в установі, організації)»; - «Перукар (перукар-модельєр)»; - «Молодша медична сестра з догляду за хворими»; - «Офіціант»; - «Секретар-друкарка»; - «Слюсар з ремонту автомобілів»; - «Столяр будівельний».
На опанування зазначених професій відводиться до:		
480 годин навчального часу: 6 годин на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок технологічного профілю (наказ МОН від 27.08. 2010 № 834, додаток 10) та 10 робочих днів навчальної практики у 10 класі.	540 годин навчального часу: 6 годин на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок технологічного профілю та 20 робочих днів навчальної практики у 10 класі.	680 годин навчального часу: 6 годин на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок технологічного профілю, по 2 години на тиждень в 10 та 11 класах за рахунок варіативної складової навчальних планів та 20 робочих днів навчальної практики у 10 класі.

Збільшення часу навчальної практики передбачається тільки для професійного навчання з метою забезпечення потрібної кількості навчальних годин. Збільшення навчальної практики можна уникнути за рахунок виділення (збільшення) годин з варіативної складової навчальних планів.

У випадку, коли кількість годин на опанування професії менша передбаченої навчальними планами, рекомендуємо запроваджувати профільні курси та курси за вибором профорієнтаційного спрямування, які мають відповідний гриф Міністерства.

Здійснення професійно-технічного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах та міжшкільних навчально-виробничих комбінатах можливе і за іншими професіями, за умови дотримання вимог Державних стандартів професійно-технічної освіти.

Важливою складовою технологічної підготовки школярів є знання ними основ графічної грамоти. Вивчення курсу креслення передбачено в 11 кл. технологічного напрямку в обсязі 2 год. на тиждень.

У 8-11 кл. креслення може вивчатися як курс за вибором. Міністерством освіти і науки України рекомендовано програму «Креслення. 8-11 класи» (В.К.Сидоренко. К.: Шкільний світ, 2001), яка забезпечена підручниками „Креслення” для загальноосвітніх навчально-виховних закладів (В.К.Сидоренко. К.: Школяр, 2004).

У навчальному процесі слід користуватися підручниками, посібниками та навчально-наочними матеріалами, що мають відповідний гриф Міністерства.

Під час роботи у навчальній майстерні особливу увагу слід звертати на дотримання учнями правил безпечної роботи, виробничої санітарії й особистої гігієни, навчати їх тільки безпечних прийомів роботи, ознайомлювати із заходами попередження травматизму.

Відповідно до положення про державну підсумкову атестацію затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 18.02.2008 № 94 (зі змінами) учні 11 класу складають державну підсумкову атестацію з предметів освітньої галузі «Технологія».

Зокрема, всі учні, які навчаються за технологічним профілем, складають державну підсумкову атестацію з **технологій (профільний рівень)**. Атестація здійснювалася за «Збірником завдань для державної підсумкової атестації з технологій. Технологічний профіль», що має гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

У повному обсязі збірники розміщені на офіційних сайтах Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України та Інституту інноваційних технологій і змісту освіти.

Матеріали, які висвітлюють питання організації навчальної діяльності з технологій вчителі можуть почерпнути на сторінках періодичних видань та спеціалізованих сайтів:

1. Журнал «Трудова підготовка в закладах освіти» видавництва «Педагогічна преса».
2. Газета «Трудове навчання» видавництва «Шкільний світ».
3. Науково-методичний журнал «Трудове навчання в школі». Видавнича група «Основа».
4. Сайт www.trudove.org.ua.

Додаток _

ДИЗАЙНЕР

Загальна характеристика професійної діяльності

Характер роботи. Професія дизайнера виникла в ХХ ст., і поява її була зумовлена прогресом у науці і техніці. З англійської мови «дизайн» перекладається як *проектування, конструювання, створення промислових виробів*. Предмет праці дизайнера визначається специфікою його діяльності: промисловий дизайн, графічний дизайн, проектування предметного середовища.

Людина, яка присвятила себе служінню технічній естетиці, має добре знатися на образотворчому мистецтві і мати навички художника, кресляра. При цьому вона повинна знати техніку, природничі й суспільні науки, мати вмлі руки.

Дизайнер вивчає культурну спадщину свого народу та народів світу, стежить за розвитком науково-технічного прогресу. Але головне — дизайнер повинен уміти бачити предметний світ крізь призму, що змінює форму предметів у бік їх оновлення, естетичності. Його стараннями відомі речі коригуються і наділяються новими, досконалішими якостями. Дизайнер — це художник-перетворювач. Творчий процес він починає з обміркування можливих варіантів майбутнього виробу, збирання потрібної інформації, критичного аналізу існуючих зразків і знаходження оптимального рішення. Потім розробляє ескіз, моделює зразок і знаходить оптимальне рішення. Тоді він розробляє ескіз, моделює зразок і готує його до серійного випуску.

Дизайнер оформляє ділову документацію, готує звіт.

Умови роботи. Дизайнери працюють у державних та приватних установах. Їхнє робоче місце в конструкторському бюро. Його добре обладнано всіма необхідними пристроями, інструментами, матеріалами. Робота як індивідуальна, так і в колективі. Професія вимагає напруженої розумової праці. Терміни визначаються керівництвом підприємства, режим роботи однозмінний. Іноді дизайнери працюють за угодою.

Наймання. Професія поширена в промислових центрах. Фахівці працюють у конструкторських бюро, на комбінатах художнього фонду, у студіях спілок художників, проектних і наукових інститутах. Можуть виконувати приватні замовлення.

Підготовка, медичні обмеження, вимоги до індивідуально-психологічних особливостей. Професія дизайнера вимагає ретельної фахової підготовки. Учні спочатку навчаються в різних студіях, художніх школах. Згодом вступають до вищих або середніх спеціальних закладів різних напрямів: будівельних, легкої та важкої промисловості та ін.

Медичні протипоказання: хвороби очей, м'язової системи, опорно-рухового апарату, функціональні порушення психіки.

Дизайнер — це службовець, який вирізняється широким кругозором, різноманітними знаннями, уміє накопичувати, аналізувати та систематизувати інформацію. Такий фахівець обдарований і має певні здібності: художній смак, тонку психіку. У нього: добре кольоросприймання, просторова уява, уявлення форм, висока концентрація, стійкість об'єму уваги. У дизайнерів має бути розвинена наочно-образна, оперативна, рухова пам'ять.

Вони люди творчі, терплячі, акуратні, уважні, спостережливі. Можуть зосереджуватися, мають розвинене почуття міри.

Перспективи. Висококваліфіковані фахівці беруть участь у міжнародних проектах, організовують персональні виставки, відкривають приватні салони, майстерні. Можуть працювати керівниками студій, викладачами, займатися науковою діяльністю.

Близькі професії. Техніки-архітектори, художники-конструктори, модельєри, дизайнери-експерти, дослідники, макетники, інженери-креслярі.

Дизайнер- проектувальник, творець оригінальних ескізів, образів, моделей тощо.

Попит на ринку праці

- зараз найбільш необхідними є дизайнери, що працюють в області поліграфії, і дизайнери інтер'єру;
- рідше зустрічаються замовлення на фахівців в області дизайну одягу, взуття, тканини.

Обов'язки:

• поліграфічний дизайн містить у собі дизайн власне поліграфічної (книги, журнали, брошури), рекламної (візитки, листівки, буклети) і пакувальної продукції;

• можна сказати, що у поліграфічний дизайн приходять фахівці двох типів. Перший - фахівці з художньою і поліграфічною освітою, які тяжіють саме до художніх розробок. Фахівці такого роду зазвичай займаються розробкою стилю виробу. Вони роблять ілюстрації, які потім скануються й вводяться в ПК; Другий - випускники технічних ВНЗ, які добре розбираються у комп'ютерній техніці. Як правило, саме комп'ютерники освоюють web-дизайн (створення й оформлення сторінок в Інтернеті).

Кваліфікаційні вимоги: художньо-промислові училища; архітектурні інститути; інститути мистецтв; технічні вузи.

Додаток _

ДИЗАЙНЕР

Характеристика завдань та обов'язків, теоретичної та практичної підготовки. Кваліфікаційні вимоги

Завдання та обов'язки. Розробляє художньо-конструкторські проекти виробів (комплексів) виробничого і побутового призначення, здійснює відбір і аналіз патентної та іншої науково-технічної інформації. Вивчає вимоги

замовника до проєктованих виробів, технічні можливості підприємства щодо їх виготовлення. *Проводить* порівняльний аналіз аналогічної вітчизняної і зарубіжної продукції, оцінку її естетичного рівня. *Бере участь* у виконанні окремих стадій (етапів) і напрямів науково-дослідних і експериментальних робіт, у складанні технічних завдань на проєктування й узгодження їх із замовниками, у розробленні художньо-конструкторських пропозицій. *Здійснює* пошук найбільш раціональних варіантів рішень, конструкційно-оздоблювальних матеріалів і деталей зовнішнього оформлення, об'ємно-просторове і графічне проєктування, деталізацію форм виробів, розробляє компонувальні і композиційні рішення, готує дані для розрахунків економічного обґрунтування запропонованої конструкції. *Розробляє* потрібну технічну документацію на вироби (креслення компонування і загального виду, ескізи й робочі креслення для макетування, демонстраційні рисунки, кольорографічні ергономічні схеми, робочі проєкти моделей), бере участь у підготовці пояснювальних записок до проєктів, розгляді їх і захисті. *Виконує* роботу, яка пов'язана з проєктуванням форм супровідних документів, пакування і реклами конструйованих виробів. *Готує матеріали* для проведення робіт зі стандартизації в галузі художнього конструювання. *Здійснює* контроль відповідності робочих креслень виробів і технологічної оснастки художньо-конструкторському проєктові, а також авторський нагляд за реалізацією художньо-конструкторських рішень у процесі проєктування, виготовлення, випробування, доведення дослідних зразків виробів і підготовці технічної документації для серійного (масового) виробництва, вносить до неї потрібні зміни. *Бере участь* в оформленні заявок на промислові зразки, у підготовці матеріалів для художньо-конструкторської експертизи проєктів і представленні впроваджені у виробництво нової продукції на атестацію. *Вивчає* передовий вітчизняний і світовий досвід у галузі художнього конструювання з метою використання його в практичній діяльності. *Готує* відгуки і висновки щодо раціоналізаторських пропозицій і винаходів, які стосуються розроблюваних конструкцій виробів, проєктів стандартів, технічних умов та інших нормативних документів з художнього проєктування. *Веде* картотеку впроваджених проєктів, зразків застосовуваних матеріалів. *Оформляє* документацію на закінчені художньо-конструкторські розробки, складає звіти про результати виконаних робіт.

Повинен знати: постанови, розпорядження, накази, керівні, методичні й нормативні матеріали з художнього конструювання і правової охорони промислових зразків; перспективу технічного розвитку підприємства; тенденції вдосконалення проєктованих виробів; технічну естетику і ергономіку; методи художнього конструювання і художньо-графічних робіт; технологію виробництва; принципи роботи, умови монтажу й технічної експлуатації розроблюваних виробів; чинні в галузі і на підприємстві стандарти, технічні умови, які стосуються художньо-конструкторських розробок; систему конструкторської документації; систему технологічної документації; вимоги до розробки й оформлення художньо-конструкторської документації; технічні характеристики і властивості матеріалів, які застосовуються в розроблюваних конструкціях; вимоги, які слід урахувати в процесі проєктування виробів (функціональні, техніко-конструктивні, ергономічні, естетичні тощо); методи проведення технічних розрахунків з художнього конструювання; основи стандартизації і патентознавства; порядок проведення художньо-конструкторської експертизи проєктів виробів, критерії естетичної оцінки їхньої якості; порядок атестацій якості промислової продукції; технічні засоби, які застосовуються в процесі проєктування; порядок оформлення заявок на промислові зразки; передовий вітчизняний і світовий досвід з художнього конструювання; основи економіки, організації виробництва, праці й управління; трудове законодавство.

Кваліфікаційні вимоги

Провідний художник-конструктор (дизайнер): повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст) та підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією художника-конструктора (дизайнера) I категорії не менше 2 років.

Художник-конструктор (дизайнер) I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст) та підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією художника-конструктора (дизайнера) II категорії: для магістра — не менше 2 років, спеціаліста — не менше 3 років.

Художник-конструктор (дизайнер) II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст) та підвищення кваліфікації; для магістра — без вимог до стажу роботи, для спеціаліста — стаж роботи за професією художника-конструктора (дизайнера) III категорії не менше 2 років.

Художник-конструктор (дизайнер) III категорії: повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) та підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією художника-конструктора (дизайнера): для спеціаліста — не менше 1 року, бакалавра не менше 2 років.

Художник-конструктор (дизайнер): повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) без вимог до стажу роботи.

[Випуски ДКХП :: Художник-конструктор \(дизайнер\)](#)

[:: Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників](#)

[:: ВИПУСК I. Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності](#)

[:: Професії керівників, професіоналів, фахівців, та технічних службовців](#)

[:: Професіонали](#)

[:: Художник-конструктор \(дизайнер\)http://www.jobs.ua/ukr/dkhp/articles-132/](http://www.jobs.ua/ukr/dkhp/articles-132/)

Додаток _

ВИШИВАЛЬНИЦЯ **Кваліфікаційна характеристика**

Вишивання є одним з найстародавніших видів декоративно-прикладного мистецтва. Вишивка вдосконалювалась протягом століть і дійшла до нас у вигляді чудових різноманітних орнаментів, швів та цікавих сполучень кольорів.

У минулому майже кожна жінка вдосконалювала своє вміння, прикрашаючи вишивкою одяг і предмети домашнього побуту. В роботах народних майстрів відбиваються вічний потяг до краси та зв'язок людини з природою. Протягом століть склалися певні прийоми техніки вишивання, характери орнаментів і колорит.

З древніх часів люди прагнули прикрасити свій одяг і предмети домашнього побуту різними візерунками, орнаментами, малюнками. Жінки були зобов'язані володіти мистецтвом вишивання і проводили багато часу за цим заняттям. В даний час майстри-вишивальниці вручну і на машині працюють у швейній промисловості. На вишивальних машинах або вручну виконують вишивку гладдю, ришельє, ажурну, аплікацію, строчечні мотиви. Вишивальниці виконують вручну різні малюнки, портрети, картини, емблеми, символи різноманітними видами вишивки: гладдю, хрестом, напівхрестом, розписом, ришельє, технікою "вологодське скло", "венеціанське шиття". Оформлення виробу вишивкою - творчий процес, оскільки вишивка - один з елементів композиції. Вишивальниця по ескізах художника або самостійно розробляє технічний малюнок вишивки, підбирає необхідні по кольору і фактурі нитки, бісер. У виробках можливе сполучення ручної і машинної вишивки.

Вишивальниця ручної вишивки повинна знати:

- основні матеріали та інструменти, які використовують для вишивання;
- способи виконання найпоширеніших видів вишивки;
- види малюнків та розміщення їх на полотні;
- принципи побудови орнаментів з поєднанням кількох технік;
- види і технологію виконання аплікації;
- основні принципи композицій та колористики в різних виробках;
- вимоги до якості вишитого полотна;
- основні види дефектів, причини їх виникнення та способи усунення.

Вишивальниця повинна вміти:

- виконувати основні види мережок;
- виконувати аплікацію різних видів;
- виконувати основні декоративні шви;
- оформляти та оздоблювати готові вироби;
- ліквідувати обриви ниток.

Необхідні якості: творчі здібності, розвита увага; розвита колірна чутливість; розвита дрібна моторика і координація рук; стійкість уваги; акуратність, посидючість, терпіння.

Умови праці. Статична робоча поза, навантаження на хребет, руки і зір. Мається імовірність травматизму.

Області застосування: підприємства швейної промисловості, надомна праця, як викладача на курсах вишивки.

Медичні протипоказання:

- слабкий зір, дальтонізм;
- захворювання шкіри;
- захворювання верхніх відділів хребта, що обмежують рухливість кистей рук.

Набути цієї професії можна у профтехучилищах.

Вишивальниця - професія, яка і сьогодні виявляється сучасною, необхідною, такою, що допомагає жити, утверджувати красу. Разом з тим, вона дає можливість працювати за індивідуальною формою організації праці та збувати свої вироби самому або через торгову мережу чи посередницькі організації.

Споріднені професії:

- вишивальниця на машині;
- живописець порцелянового виробництва;
- мереживниця; - майстер художнього промислу.

КРАВЕЦЬ-ВИШИВАЛЬНИЦЯ

Кваліфікаційна характеристика

Кравець

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу (підприємства, установи та організації, що здійснюють підготовку кваліфікованих робітників)

1. Професія – 7433.2 Кравець

2. Кваліфікація – 3 розряд

3. Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати: асортимент одягу; технологію виконання машинних, ручних, волого-теплових операцій; вимоги до якості швейних виробів; термінологію ручних, машинних, волого-теплових операцій; послідовність виконання операцій при підготовці виробу до примірок; умовні позначення і крейдянні знаки на деталях виробів після примірок; назви деталей крою, вимоги до їх якості; швейні матеріали, їх призначення, основні властивості; призначення та властивості клейових матеріалів; вимоги щодо якості основних та прикладних матеріалів та фурнітури, їх відповідність; будову і призначення швейних машин, прасок, інструментів, необхідних для виготовлення одягу; правила експлуатації швейного обладнання; способи лагодження одягу; дефекти готових швейних виробів, причини їх виникнення, заходи з попередження та способи їх усунення. Основи образотворчої грамати.

Повинен вміти: виготовляти швейні вироби (спідниці та брюки без підкладки, халати, нічні сорочки, піжами, сукні, блузи) нескладної технологічної обробки за індивідуальними замовленнями або в бригаді з розподілом праці; виконувати всі види ручних робіт (прокладання строчок копіювальних стібків, зметування, виметування, наметування деталей одягу); виконувати всі види волого-теплових робіт (спрасування, відтягування, припрасування, запрасування, розпрасування, дублювання); з'єднувати машинними строчками деталі виробу (в тому числі, виконувати операції обметування на спецобладнанні); обробляти крайовими швами зрізи деталей; виметувати петлі, пришивати гудзики на спецмашинах або вручну; готувати вироби до примірок індивідуально або в бригадах з розподілом праці; проводити дрібне лагодження швейних виробів з використанням машинних та ручних робіт; усувати дефекти під час виконання робіт; виконувати ескіз моделі; усувати дрібні неполадки в роботі швейного устаткування, проводити його чищення та змащування; чистити вироби в готовому вигляді.

4. Загальнопрофесійні вимоги

Повинен:

- а) раціонально і ефективно організувати працю на робочому місці;
- б) додержуватись норм технологічного процесу;
- в) не допускати браку в роботі;
- г) знати й виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці і навколишнього середовища, додержувати норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;
- д) використовувати в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);
- є) знати інформаційні технології.

5. Вимоги до освітньо-кваліфікаційного рівня осіб, які навчатимуться в системі професійно-технічної освіти

Попередній освітньо-кваліфікаційний рівень – „Кравець” 2-го розряду:

- за умови продовження первинної професійної підготовки в професійно-технічних навчальних закладах першого, другого та третього атестаційних рівнів без вимог до стажу роботи;
- за умови підвищення кваліфікації стаж роботи за професією „Кравець” 2-го розряду не менше одного року.

6. Сфера професійного використання випускника

Виробництво швейних виробів на замовлення населення; виробництво робочого одягу; виробництво верхнього одягу спеціалізованими підприємствами за індивідуальними замовленнями населення; виробництво спіднього одягу спеціалізованими підприємствами за індивідуальними замовленнями населення.

7. Специфічні вимоги

- 7.1. Вік: по закінченню терміну навчання – не менше 16 років
- 7.2. Стать: чоловіча, жіноча
- 7.3. Медичні обмеження.

Додаток _

КРАВЕЦЬ-ВИШИВАЛЬНИЦЯ

Кваліфікаційна характеристика.

Вишивальниця

Освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника професійно-технічного навчального закладу(підприємства, установи та організації, що здійснюють підготовку кваліфікованих робітників)

1.Професія: 8263.2 Вишивальниця. 2.Кваліфікація: 2 розряд. 3.Кваліфікаційні вимоги

Повинен знати: методи та прийоми вишивання лінійних мережок простим або фасонним ажуром, реквізитів, строчок та швів за контурами малюнка; приметування аплікацій; вирізування спеціальними ножицями без підрізів та порушення малюнка вишитих штучних виробів, фестонів, мережива та шитва; висмикування ниток для створення прямолінійних мережок, простих мотивів прямолінійних форм, правила розрахунку ниток; призначення машин, які обслуговуються, правила регулювання натягу ниток, частоти строчки, заправки ниток, установлення голок та п'яльців, заміни шпуль, пуску та зупинки машини; асортимент вишитих виробів; види орнаментів; прийоми роботи з малюнком для вишивки; відомості про технологію виробництва тканин; виробничі (експлуатаційні) інструкції.

Повинен вміти: вишивати на машинах або вручну на різних матеріалах (крім капрону, шифону, жоржету, тюлі, оксамиту, крепдешину) лінійні мережки простим або фасонним ажуром, строчки та шви за контурами малюнка, реквізити на кусках тканини, операційні вишивки; обв'язувати кінці виробів бахромою; приметувати аплікації; вирізати спеціальними ножицями без підрізів та порушення малюнка вишиті та штучні вироби, фестони, мереживо та шитво, виготовлене на вишивальних машинах; розраховувати, надрізати та висмикувати нитки для створення прямолінійних мережок, простих мотивів прямолінійних форм; виконувати прийоми роботи з малюнком для вишивки.

4. Загальнопрофесійні вимоги

Повинен:

- а) раціонально і ефективно організувати працю на робочому місці;
- б) додержуватись норм технологічного процесу;
- в) не допускати браку в роботі;
- г) знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці й навколишнього середовища, додержуватись норм, методів і прийомів безпечного проведення робіт;
- г) використовувати в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);
- д) знати інформаційні технології, основи галузевої економіки і підприємництва;
- е) економічні досягнення, необхідні для успішного виконання професійних завдань і обов'язків;
- є) основні положення і порядок підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників;
- ж) застосування Кодексу законів про працю України та інших законодавчих актів, що регулюють професійну зайнятість громадян.

5.Вимоги до освітнього рівня осіб, які навчатимуться в системі професійно-технічної освіти

Попередній освітньо-кваліфікаційний рівень - вишивальниця першого розряду;за умови продовження первинного професійно-технічного навчання в професійно-технічних навчальних закладах першого, другого та третього атестаційного рівня без вимог до стажу роботи;за умови підвищення кваліфікації – стаж роботи не менше 1 року.

6.Сфера професійного використання випускника

Виробництво текстильних виробів, не віднесених до інших угруповань, народні художні ремесла.

7.Специфічні вимоги

- 7.1. Вік: після закінчення терміну навчання – не менше 17 років
- 7.2. Стать: чоловіча, жіноча
- 7.3. Медичні обмеження

Одеський професійний ліцей технології та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ШВАЧКА

Кваліфікаційна характеристика.

1. Загальна характеристика професії:

Спеціаліст з виробництва виробів з тканин, шкіри і інших матеріалів. Здійснює пошиття виробів вручну або на різноманітних універсальних машинках (гудзикових, петельних, вишивальних, оверлоці тощо). В процесі роботи ліквідує обрив ниток, міняє шпулі, регулює натягнення ниток і частоту строчки, перевіряє якість крою, відповідність фурнітури кольору і призначенню виробу. У праці поєднуються порівняно прості операції, що тарифікуються по першому і другому розряду (вивертання деталі, видалення нитки тимчасових строчок, вирізання деталей і т. п.) і складніші операції, виконання яких вимагає четвертого і п'ятого розряду (вточка рукава, з'єднання коміра з горловиною та ін.). Швачка може виконувати весь об'єм роботи (швачка індивідуального пошиття в ательє) або одну з операцій (швачка-моторист у великосерійному виробництві). Працює в один-двох змінному режимі, індивідуально або у складі бригади, у вільному (швачка в ательє) або заданому темпі (на конвеєрі). На конвеєрі робота характеризується монотонністю. Професія має 1-5 розрядів.

2. Посадові обов'язки

Виготовляє вироби побутового і технічного призначення з тканин, трикотажного полотна, штучної і натуральної шкіри і інших матеріалів, перевіряє якість крою, відповідність кольору деталей, ниток, гудзиків, допоміжного матеріалу, стежить за якістю швів, регулює машинку, міняє шпульки. Такий спеціаліст повинен знати види тканин, їх властивості щодо пошиття, способи їх обробки, технологію швейного виробництва. Швачка повинна мати хороший зір, схильність до виконання монотонної роботи, тонку дотикову чутливість пальців рук, хорошу координацію рук і зорово-моторну координацію, точний об'ємний окомір, вміння швидко переключатися з виконання однієї операції на іншу. Для успішної діяльності їй потрібні посидючість, акуратність, терпіння.

3. Кваліфікаційні вимоги ПТУ, на виробництві (діапазон розрядів 1-5).

4. Споріднені професії

Вишивальниця, закрійник, кравець, викладач в училищі, школі, на курсах.

Швачка – одна із стародавніх професій, яка докорінно змінилася в процесі науково – технічного прогресу. Зараз ця професія найбільш поширена в швейному й трикотажному виробництві. Працюють швачки на швейних фабриках, у цехах текстильних підприємств, на фабриках індивідуального пошиття одягу, які розташовані практично в кожному регіоні країни. Робота носить індивідуальний характер із використанням бригадної або індивідуальної форм організації роботи.

Основу технологічної роботи швачки становить виготовлення виробів із різноманітних тканин поточним методом. Процес пошиття здійснюється за допомогою універсальних і спеціальних швейних машин, обладнання для волого-теплової обробки (прасок і пресів) та швейного приладдя.

Робота швачки кваліфікується як фізична праця середнього рівня важкості. Працюють за цим фахом переважно жінки. Їхня робота проходить у цехах із побутовим мікрокліматом та індивідуальним освітленням. Її специфічною особливістю є фіксована сидяча поза, що передбачає наявність робочого стільця, який регулює висоту та кут нахилу спини. З метою профілактики стомлення та відновлення працездатності швачки використовуються регламентовані перерви для відпочинку.

Хоча професія швачка фізично неважка, але людина, яка працює за цим фахом, повинна бути фізично витривалою. Під час роботи найбільш завантажені зоровий, дотиковий та руховий органи. Тому працювати швачками не рекомендується особам із розладом зору (косоокість, дальтонізм, пониження гостроти зору, астигматизм) та психіки, захворюваннями серцево-судинної системи, апаратно-рухового апарату та пониженим слухом.

Підвищені вимоги ця професія ставить до стійкості уваги та просторового сприймання. Для якості швацької роботи потрібні наочно-образне й логічне мислення, наочно-образна пам'ять. Швачка повинна добре регулювати психічні процеси та емоційні стани, бути акуратною, сумлінною, працелюбною, старанною і мати розвинений естетичний смак.

Для оволодіння даною професією необхідна добра підготовка з анатомії й фізіології людини, математики, креслення, малювання, хімії, фізики та трудового навчання. В перспективі можна вивчитись на кравця та закрійника.

Легка промисловість лише називається легкою. Насправді це важка праця, на яку ще не кожен погодиться. В хороших швачок, кравця або закрійника мають бути спритні руки і відмінний зір (ще б! щодня втягати нитку в голку), а також завидна посидючість. Хто хоч раз в житті щось шив, той зрозуміє!

Існує 5 розрядів кваліфікації швачок:

1-й розряд.

Характеристика робіт. Виконання на машинках або вручну підготовчих операцій для пошиття виробів з різних матеріалів. Ліквідація обриву ниток, зміна шпуль. Регулювання натягнення ниток і частоти строчки.

Повинні знати: методи і прийоми виконання підготовчих операцій; призначення і правила експлуатації обслуговуваного устаткування; номери голок; правила закріплення ниток, зміни шпуль, регулювання натягнення ниток і частоти строчки.

Приклади робіт. Швацьке, хутряне, трикотажне, текстильно-галантерейне, головних уборів, інших виробів, такелажне виробництва і інші виробництва текстильної промисловості.

2-й розряд

Характеристика робіт. Виконання на машинках або вручну простих операцій з пошиття виробів з різних матеріалів. Контроль якості крою, відповідності фурнітури кольору і призначенню виробу.

Повинні знати: методи і прийоми виконання простих операцій; принцип роботи обслуговуваного устаткування.

Приклади робіт. Швацьке, хутряне, трикотажне, текстильно-галантерейне, головних уборів, інших виробів, валяльно-войлочне, такелажне виробництва і інші виробництва текстильної промисловості.

3-й розряд

Характеристика робіт. Виконання на машинах або вручну операцій середньої складності з пошиття виробів з різних матеріалів. Контроль відповідності кольору деталей виробів, прикладних матеріалів, ниток.

Повинні знати: методи і прийоми виконання операцій середньої складності; типи швів; види і властивості матеріалів; встановлення обслуговуваного устаткування.

Приклади робіт. Швацьке, хутряне, трикотажне, текстильно-галантерейне, головних уборів, інших виробів, валяльно-войлочне і такелажне виробництва і інші виробництва текстильної промисловості.

4-й розряд

Характеристика робіт. Виконання на машинках або вручну складних операцій з пошиття виробів з різних матеріалів. Усунення дрібних неполадок в роботі обслуговуваного устаткування.

Повинні знати: методи і прийоми виконання складних операцій; асортимент виробів; порядок усунення дрібних неполадок в роботі устаткування.

Приклади робіт. Швацьке, хутряне, трикотажне, текстильно-галантерейне, головних уборів, інших виробів, валяльно-войлочне, такелажне виробництва.

5-й розряд

Характеристика робіт. Виконання на машинах або вручну особливо складних операцій з пошиття виробів з різних матеріалів.

Повинні знати: методи і прийоми виконання особливо складних операцій; конструктивні особливості обслуговуваних машин.

http://proforientator.info/?page_id=2313

Матеріал із сайту <http://www.robota.lviv.ua>

Таблиця _

ЕВОЛЮЦІЯ ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНОЇ КУЛЬТУРИ У ВСЕСВІТНІЙ ІСТОРІЇ

Oxford. Велика енциклопедія школяра, 2013

У науково-педагогічній літературі подається вперше

1. Формулювання задуму	
Компонент мовленнєво-розрахунковий	
Одержання та уточнення умови завдання від замовника. Цей та інші етапи характеризуються загальною роботою фахівців і економістів, технологів, художників-конструкторів (дизайнерів), інженерів-конструкторів. В уяві конструктора формуються чіткі уявлення про загальний технічний напрямок конструювання, додаткові технічні вимоги, призначення та умови експлуатації пристрою.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з призначенням виробу та вимогами до нього. 2. Аналіз конструкції. Порівняння з будовою вже існуючих аналогів. 3. Вибір варіанта нової конструкції виробу, яку потрібно удосконалити.
2. Графічний проект	
Компонент вербального супроводу художньо-проектного етапу проектування	
Конструктор проводить попередні розрахунки, виконує ескізні варіанти основних частин, загальну компоновку пристрою та вибирає найбільш вдалі. Проведена робота реалізує технічні вимоги в ескізний вигляд, що дозволяє досягти більш-менш чіткого уявлення про зв'язки між окремими частинами та пристрій у цілому.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вибір масштабу макету, моделі. 2. Визначення розмірів деталей у трьох проекціях креслення. 3. Копіювання, ескізування, розробка креслень деталей (із типами з'єднань)
3. Пошукова конструкція (модель, макет, композиція)	
Компонент вербального супроводу предметно-маніпуляційних умінь учнів	
Проводиться пошук вдалих поєднань частин схеми, виконується креслення загальних виглядів та складальні креслення вузлів пристрою. Як правило, на цьому етапі здійснюється макетування в реальному об'ємі, що дозволяє виявити допущені раніше помилки, оцінити функціональні, технічні, естетичні досягнення.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка послідовності виготовлення виробу (при необхідності – виготовлення шаблонів, поопераційної карти). 2. Добір матеріалів, з яких будуть виготовлені деталі виробу. 3. Виготовлення пошукового макету, моделі. 4. Вибір виду оздоблення. Колірно-графічне забарвлення.
4. Створення виробничого зразка	
Компонент вербального супроводу предметно-маніпуляційних умінь учнів	
Розробляються робочі креслення деталей і робочі складальні креслення. При цьому встановлюються розміри деталей і їх елементів, розробляється робоче креслення на кожну деталь.	Не створюється

ВИТЯГ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Технології. 10-11 класи. Технологічний напрям. Технологічний профіль. Загально-технологічне спрямування. Спеціалізація «Художньо-проектна творчість». Автор: Вдовченко В.В.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН. 10-11 КЛАСИ

№	Назва розділів, тем	К-сть год
---	---------------------	-----------

тем	теорет	практ	всього
10 клас. декоративно-прикладне мистецтво, етнодизайн	210		
Розділ 1. Основи художньо-проектної творчості в ДПМ	105		
1 Вступ	2	5	7
2 Розвиток ДПМ, етнодизайну в історії матеріальної та художньої культури	2	7	9
3 Народне мистецтво художніх промислів України	2	6	8
4 Закономірності і засоби композиції в ДПМ та етнодизайні	2	16	18
5 Орнамент в художньо-проектній творчості: призначення; закономірності побудови в декоративній пластиці	2	12	14
6 Навчальний творчий проект з ДПМ, етнодизайну	2	47	49
Всього:	12	87	105
Розділ 2. Модулі за видами ДПМ, етнодизайну (на вибір вчителя)	105		
1. ХОД (маркетрі). Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М.			100
2. ХОД (різьблення). Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М.			100
3. ХОШ (одяг, проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М.			100
4. ХОШ (інтер'єрів, проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М.			100
5. Підсумкове заняття			5
11 клас. Основи дизайну	210		
Розділ 1. Основи художньо-проектної творчості в дизайнерській діяльності	105		
1 Вступ.	5	–	5
2 Дизайн: ретроспективні дослідження, сучасність, перспективи розвитку	2	-	2
3 Формоутворення. Закономірності, принципи і засоби композиції в дизайні	4	16	20
4 Художнє проектування. Методика і техніка розробки проекту	2	30	32
Всього:	10	46	105
Розділ 2. Модулі або їх комбінування за видами дизайну (на вибір вчителя)	100		
1. Дизайн середовища (проектування та виготовлення виробів з деревини в художній техніці маркетрі). Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М.			100
2. Дизайн середовища (проектування та виготовлення виробів з деревини в художній техніці різьблення). Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М.			100
3. Дизайн одягу (проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М.			100
4. Дизайн середовища (предмети інтер'єрів) (проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М.			100
5. Підсумкове заняття	5		5
За 10-11 класи	420		

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН. 10-11 КЛАСИ

10 клас. Декоративно-прикладне мистецтво, етнодизайн

№ уроку	Назви розділів, тем уроків, практичних робіт	К-сть год
РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНОЇ ТВОРЧОСТІ В ДПМ, ЕТНОДИЗАЙНІ		105
1. Вступ		7
1	Завдання і зміст спеціалізації, блоку ДПМ.	1
2	Художньо-проектні розробки ДПМ, етнодизайну	1
Пр. р. 1. Системний аналіз процесу художньо-проектних розробок і технології виконання взірців ДПМ. Реферативне дослідження.		5
3	Підготовка письмового проілюстрованого реферату (або реферативного виступу)	1
4	Розробка письмової структури презентації Microsoft Office PowerPoint, добір графічного ілюстративного ряду, відеоряду;	1
5	Підготовка комбінованих письмових, ілюстративних, аудіо-, відео- матеріалів для презентації Microsoft Office PowerPoint	1
6	Компонування матеріалів (результатів реферативного дослідження) у презентації в програмі Microsoft Office PowerPoint.	1
7	Остаточне стильове доопрацювання презентації в програмі Microsoft Office PowerPoint	1
2. Розвиток ДПМ, етнодизайну в історії художньої та матеріальної культури України		9
8	Витоки, розвиток ДПМ, етнодизайну на території України.	1
9	Сучасний стан та тенденції розвитку ДПМ і етнодизайну в Україні.	1
Пр. р. 2. Копіювання взірців ДПМ, етнодизайну України.		7
10	1. Виміри зразків ДПМ (1-2 вироби) (в музеях образотворчого мистецтва, картинних галереях, в краєзнавчих музеях, на шкільній виставці).	1
11	2. Зарисовки (у кольорі) із зразків ДПМ (1-2 вироби) (в музеях образотворчого мистецтва, картинних галереях, в краєзнавчих музеях, на шкільній виставці).	1
12	3. Фотографування та обробка фото в графічних редакторах фотошоп, ілюстратор, планшетних програмах.	1
13	4. Відеозйомки та обробка відеофрагментів у програмі PinnacleStudio 15 та компонування фільму.	1
14	5. Підготовка комбінованих письмових, ілюстративних, аудіо-, відео-матеріалів у формі презентації Microsoft Office PowerPoint	1
15	6. Розробка структури презентації формування слайдів	1
16	7. Остаточне стильове доопрацювання презентації в програмі Microsoft Office PowerPoint	1
3. Народне мистецтво художніх промислів України		8
17	Народне ДПМ в національній матеріальній та художній культурі.	1
18	Центри народного мистецтва і художніх промислів України.	1
Пр. р. 3. Копіювання взірців ДПМ, етнодизайну регіону, району, рідної місцевості		6
19	1. Виміри зразків ДПМ (1-2 вироби) в музеях образотворчого мистецтва, картинних галереях, в краєзнавчих музеях, на шкільній виставці.	1
20	2. Зарисовки (у кольорі) із зразків ДПМ (1-2 вироби)	1

21	3. Фотографування та обробка фото в графічних редакторах фотошоп, ілюстратор, планшетних програмах.	1
22	4. Відеозйомки та обробка відеофрагментів у програмі PinnacleStudio 15 та компонування фільму.	1
23	5. Підготовка комбінованих письмових, ілюстративних, аудіо-, відео-матеріалів у формі презентації Microsoft Office PowerPoint	1
24	6. Презентація в програмі Microsoft Office PowerPoint результатів копіювання, фотографування, відео монтажу (на вибір вчителя).	1
4. Закономірності і засоби композиції в ДПМ і етнодизайні		18
25	Закономірності і засоби композиції в ДПМ і етнодизайні	1
26	Види композиції декоративної форми виробу ДПМ, етнодизайну.	1
Пр. р. 4.Художньо-проектне рішення виробу ДПМ (або етнодизайну)		16
27-30	Розробка проектної ідеї, художньо-проектного образу в матеріалі (мисленнєве, вербальне проектування).	4
31-34	Пошук композиційного рішення, з врахуванням взаємозалежності елементів декору з функціональним призначенням предмета, його конструкцією, матеріалом, технологією виготовлення (проектування засобами художньої та технічної графіки).	4
35-42	Втілення композиційного рішення, з врахуванням взаємозалежності елементів декору з функціональним призначенням предмета, його конструкції в матеріалі за обраною технологією виготовлення (предметно-пластичне проектування).	8
5. Орнамент в художньо-проектній творчості: призначення, закономірності побудови в декоративній пластиці		14
43	Витоки орнаментативної предметів в ДПМ, етнодизайні.	1
44	Національні традиції і сучасна символіка в орнаменті ДПМ, етнодизайні.	1
Пр. р. 5. Творче художньо-проектне рішення орнаменту для декору обраного виробу (проект, втілення в матеріалі).		12
45-46	Мисленнєве, словесне проектування (опис проектної ідеї, задуму, рішення)	2
47-51	Колірно-графічне проектування (візуалізація проектної ідеї, задуму, рішення засобами художньої та технічної графіки)	5
52-56	Предметно-пластичне проектування (втілення проектної ідеї, задуму, рішення в матеріалі за обраною технологією виготовлення)	5
6. Навчальний творчий проект з ДПМ, етнодизайну(за вибором учня)		49
57	Структура та порядок розробки навчальних творчих проектів з ДПМ, етнодизайну.	1
58	Огляд та аналіз навчальних творчих проектів з ДПМ та етнодизайну учнів-однолітків та студентів-майстрів ДПМ та дизайнерів у народному стилі.	1
Пр. р. 1. Моніторингові дослідження з виявлення потреби проектної розробки.		5
59-62	Збір, обробка, узагальнення отриманої інформації.	4
63	Розробка та формулювання проектного завдання	1
Пр. р. 2. Різнібічні дослідження проектних завдань. Складання специфікації.		5
64-67	Уточнення та деталізація проектних завдань.	4
68	Складання специфікації.	1
Пр. р. 3. Мисленнєве, словесне проектування (опис проектної ідеї, задуму, рішення)		5
69-70	Пошук ідей.	2
71	Аналіз зафіксованих ідей, їх ранжування щодо застосування.	1

72-73	Вибір ідей, найбільш ефективних, придатних для втілення в проект, їх опрацювання	2
Пр. р. 4. Колірно-графічне проектування. Підготовка дизайнерської документації.		5
74-75	Розробка планів, креслень загального виду, складальних креслень, специфікації	2
76-78	Розробка робочих ескізів, виготовлення креслень пошукового макету.	3
Пр. р. 5. Розробка технологічної послідовності виготовлення деталей, виробу, складальних операцій, усього проекту.		5
79	Проведення аналізу наявних і необхідних матеріалів для макетування.	1
80	Обґрунтування вибору макетних матеріалів (легко оброблюваність, імітаційна текстура, фактура, міцність, можливість різних варіантів з'єднання деталей).	1
81-83	Розробка технології виготовлення макету, моделі (технологічних карток).	3
Пр. р. 6. Виготовлення пошукового макета (моделі, дослідного зразка).		5
84-88	Виготовлення деталей	4
89	З'єднання деталей пошукового макета (моделі, дослідного зразка).	1
Пр. р. 7. Виконання колірно-графічних робіт		5
90	Виконання колірного забарвлення пошукового макета (моделі, дослідного зразка).	1
91-94	Виконання графічних написів на поверхні макета (моделі, дослідного зразка).	4
Пр. р. 8. Випробування і особиста оцінка виробу. Підготовка до захисту проекту, презентації.		5
95	Проведення випробування, оцінювання власного проекту.	1
96	Дооформлення супровідної проектної, технічної та технологічної документації.	1
97	Підготовка візуальних матеріалів для презентації - таблички з параметрами, відомостями про виріб, даними про автора.	1
98-99	Підготовка плану презентації, доповіді для захисту проекту.	2
Пр. р. 9. Презентація індивідуальних проектів. Захист проекту і виробу.		7
100-102	Презентація колективних проектів. Оцінювання учнями змісту, якості, терміну виконання власного проекту, проектів однокласників.	4
103-104	Виконання порівняльного аналізу власного проекту, проектів однокласників.	2
105	Оформлення порівняльного аналізу власного проекту, проектів однокласників.	1
РОЗДІЛ 2. МОДУЛІ АБО КОМБІНАЦІЯ МОДУЛІВ ЗА ВИДАМИ ДПМ, ЕТНОДИЗАЙНУ (105 год) (НА ВИБІР ВЧИТЕЛЯ)		
1. Художня обробка деревини (маркетрі). Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М.		100
2. Художня обробка деревини (різьблення). Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М.		100
3. Художня обробка шкіри (одяг, проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М.		100
4. Художня обробка шкіри (інтер'єр, проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М.		100
5. Підсумкові заняття (5 год).		5
206	Визначення форми організації виставки творчих проектів класу, школи.	1

207	Оформлення підготовлених творчих розробок на стендах, на столах, у місцях постійних учнівських виставок у школі (ліцеї).	1
208	Тематичне оцінювання.	1
209	Підбиття підсумків за семестр.	1
210	Оцінка учнівських навчальних досягнень за рік.	1

11 клас. Основи дизайну

№ уроку	Назви розділів, тем уроків, практичних робіт	К-сть год
РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ХУДОЖНЬО-ПРОЕКТНОЇ ТВОРЧОСТІ В ДИЗАЙНЕРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ		112
1. Вступ		2
1	1.1. Предметний світ і предметно-перетворювальна діяльність засобами дизайну. 1.2. Науково-технічний прогрес і проблеми наочно-просторового середовища.	1
2	1.3. Значення вивчення основ дизайну для подальшого вибору професії та фаху.	1
2. Дизайн: ретроспективні дослідження, сучасність, перспективи розвитку		2
3	2.1. Становлення і розвиток дизайну в Європі та Україні.	1
4	2.2. Український дизайн на сучасному етапі. 2.3. Дизайнерські розробки в інших країнах світу.	1
3. Формоутворення. Закономірності, принципи і засоби композиції в дизайні		20
5-6	Формоутворення у різних видах дизайну.	2
7-8	Основи композиції у різних видах дизайну.	2
1. Формоутворення трансформацій з площини (у плоско-рельєфну модульну структуру — фронтальна композиція).		16
Завдання 1. Фронтальна композиція. Практичне освоєння принципів геометричного формоутворення.		8
9-12	Побудова креслення-розгортки.	4
13-16	Виконання макету трансформованої структури.	4
2. Об'ємна композиція. Розробка методом об'ємної трансформації макету структури об'єкту певного функціонального призначення		8
17-20	Розробка ескізного проекту.	4
21-24	Побудова макета за ескізним проектом	4
4. Художнє проектування. Методика і техніка розробки проекту		32
4. 1. Художнє проектування		2
25	Художнє проектування як творчий процес. Стадії та етапи розробки проекту.	1
26	Коротка характеристика навчальних завдань на проектування. Творчі завдання.	1
4.2. Методика і техніка розробки проекту		30
Пр. р. 1. Завдання 3. Комбінаторне формоутворення (ескізний проект дитячої іграшки, іграшки-конструктора, іграшки-сувеніра і т. д.).		10
27	Уявне трьохскладове проектування: проектна ідея, задум, рішення (словесне – опис; колірно-графічне - зарисовки, начерки, розробка комбінаторних елементів, ескізний проект; предметно-пластичне - пошукові макети)	1
28-30	Проведення ескізно-пошукових розробок.	3

31-33	Розробка ескізного проекту.	3
34-36	Виготовлення макета (або модель, пошуковий зразок).	3
Пр. р. 2. Завдання 4. Проект шкільного інтер'єру в національному стилі		20
37-38	Вивчення проектної ситуації на місці розташування майбутнього об'єкту проектування. Збір інформації про об'єкт проектування (обміри, нормативні дані)	2
39-40	Уявне трьохскладове проектування інформаційного об'єкту для шкільного інтер'єру (для кабінету образотворчого мистецтва, навчальної майстерні, актової зали, рекреації, шкільного музею і т. п.).	2
41-48	Проведення ескізно-пошукових розробок (зарисовки, начерки, перспектива, складання ескізів, розробка ескізного проекту, плану, розгортки). Підготовка пояснювальної записки.	8
49-56	Виготовлення макета інформаційного об'єкту для шкільного інтер'єру.	8
РОЗДІЛ 2. МОДУЛІ АБО ЇХ КОМБІНУВАННЯ ЗА ВИДАМИ ДИЗАЙНУ (на вибір вчителя)		100
1. Дизайн середовища (проектування та виготовлення виробів з деревини в художній техніці маркетрі). Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М.		100
2. Дизайн середовища (проектування та виготовлення виробів з деревини в художній техніці різьблення). Авт. Вдовченко В.В., Коноваленко А.М.		100
3. Дизайн одягу (проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках). Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М.		100
4. Дизайн середовища (предмети інтер'єрів) (проектування та виготовлення виробів зі шкіри в комбінованих художніх техніках) Авт. Вдовченко В.В., Дзигаленко Л.М.		100
НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЕКТ (на вибір учня) за видами дизайну і художньої техніки обробки матеріалів		18
I. СТАДІЯ. ПРОЕКТУВАННЯ.		4
1. Вивчення проектної ситуації та вибір стратегії творчого проектування		1
	Пр. р. 1. Розробка пояснювальної записки для навчального проекту. Комплексний виріб (за вибором - індивідуального; колективного навчального проекту)	1
2. Дизайнерське та конструкторське проектування комплексного виробу		1
	Пр. р. 2. Дизайнерське та конструкторське проектування комплексних виробів.	1
II. СТАДІЯ. ТЕХНОЛОГІЇ.		10
3. Проектування технології макетування для виготовлення комплексних виробів.		1
	Пр. р. 3. Розробка технології виготовлення макетів комплексних виробів(технологічна карта, маршрутна карта, операційна карта).	1
4. Виготовлення комплексних виробів.		12
	Пр. р. 4. Підготовка робочих місць для виготовлення комплексних виробів на технологічних машинах (верстатах). Вивчення ПТБ Залік з ПТБ.	2
4.1. Підготовчі технологічні переходи, процеси: вимірювання матеріалів для вибору під заготовки та розмічання на них деталей		1
	Пр. р. 5. Вимірювання й розмічання деталей комплексних виробів	1
4.2. Основні технологічні переходи, процеси виготовлення деталей комплексних виробівна технологічних машинах /верстатах/		1
	Пр. р. 6. Виготовлення деталей комплексних виробів на технологічних машинах (верстатах)	1
4.3. Додаткові технологічні переходи, процеси(шліфування, полірування,		1

	на технологічних машинах (верстатах))	
	Пр. р. 7. Чистова обробка деталей комплексних виробів за розробленою технологією.	1
	4.4. Технологічний процес складання, монтажу комплексних виробів з виготовлених деталей	1
	Пр. р. 8. З'єднання деталей комплексних виробів. за розробленою технологією	1
	4.5. Технологічний процес опорядження та оздоблення комплексних виробів	1
	Пр. р. 9. Опорядження та оздоблення виготовлених деталей комплексних виробів	1
	ІІІ. СТАДІЯ ОЦІНЮВАННЯ. ЗАХИСТ. ПРЕЗЕНТАЦІЯ (4год).	4
	Стадія оформлення виконаного навчального проекту. Оцінювання. Підготовка до захисту та презентації.	1
	Пр. р. 10. Оформлення навчального проекту. Підготовка навчального проекту до захисту та презентації.	1
	6. Захист проекту. Презентація.	1
	Пр. р. 11. Захист проекту. Презентація.	1
	Підсумкове заняття.	5
206	Організація виставки творчих проєктів.	1
207	Оформлення підготовлених творчих розробок на стендах, на столах, у місцях постійних учнівських виставок у школі (ліцеї).	1
208	Тематичне оцінювання.	1
209	Підбиття підсумків за семестр.	1
210	Оцінка учнівських навчальних досягнень за рік, за 10-11 класи.	1

Додаток _

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ВИДІВ ТА РІВНІВ ДИЗАЙНЕРСЬКОГО МИСЛЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Вид, рівень	Характеристика видів дизайнерського мислення старшокласників
<i>1. Теоретичне поняттє</i>	<p>Мислення, за допомогою якого старшокласник, в процесі розв'язування проєктного завдання, звертається до понять, виконує розумові дії, абстрагуючись, не маючи справи з досвідом, одержуваним за допомогою органів відчуттів. Учень обговорює та шукає розв'язок проєктної задачі з початку і до кінця мисленнево, користуючись одержаними іншими людьми готовими знаннями, які виражені в понятійній формі, у судженнях, умовиводах.</p> <p>Теоретичне поняттє мислення характерне не тільки для учнів із здатністю до найбільш широкого абстрагування в навчальному дизайнерському проєктуванні, а і для наукових теоретичних досліджень у галузі дизайну.</p>

2. Теоретичне образне	<p>Відрізняється від понятійного тим, що матеріалом, який тут використовує старшокласник для розв'язування проектної задачі, постають не поняття, судження чи умовивід, а образи. Вони безпосередньо дістаються з пам'яті, підсвідомості або творчо відтворюються уявленням, чи навіть уявою.</p> <p>Такий вид мислення застосовують, окрім дизайнерів, також працівники із сфери літератури, мистецтва, люди творчої праці, які мають справу з образами. В ході розв'язування розумових проектних задач відповідні образи уявно перетворюються так, щоб проектувальник, в результаті маніпулювання ними зміг безпосередньо побачити розв'язок проектної задачі, яка його цікавить.</p>
<p>Обидва розглянутих види мислення - <i>теоретичне понятійне та теоретичне образне</i>, в дійсності, як правило, співіснують разом. Вони доповнюють один одного, розкривають дизайнеру різні, але взаємопов'язані сторони буття. Теоретичне понятійне мислення дає, хоч і абстрактне, але разом з тим найбільш точне, узагальнене відображення дійсності. Теоретичне образне мислення дозволяє одержати конкретне суб'єктивне її сприйняття, яке не менш реальне, ніж об'єктивно-понятійне. Без того чи іншого виду мислення наше сприйняття дійсності не було б таким глибоким і різнобічним, точним і багатим різноманітними відтінками, яким воно є насправді.</p>	
3. Наочно-образне	<p>Відмінність цього виду мислення полягає в тому, що розумовий процес в ньому безпосередньо пов'язаний зі сприйняттям дизайнером оточуючої дійсності, без нього мислення здійснюватись не може. Мислячи наочно-образно, дизайнер прив'язується до дійсності, а самі необхідні для мислення образи представлені в короткочасній та оперативній пам'яті (на відміну від цього образи для теоретичного образного мислення дістаються із тривалої пам'яті, підсвідомості, а потім перетворюються - трансформуються).</p> <p>Дана форма мислення найбільш повно і розгорнуто представлена у дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, а у дорослих - серед людей, зайнятих практичною діяльністю. Цей вид мислення достатньо розвинутий у всіх людей, кому часто доводиться приймати рішення про предмети своєї діяльності, тільки спостерігаючи за ними, але безпосередньо їх не торкаючись.</p>
4. Наочно-дійове	<p>Процес мислення цього виду являє собою практичну перетворювальну діяльність, котра здійснюється дизайнером з реальними предметами. Основною умовою розв'язування проектної задачі в даному випадку являються правильні дії з відповідними предметами.</p> <p>Цей вид мислення поширений у людей, зайнятих реальною виробничою працею, результатом якої є створення конкретного матеріального продукту об'єкту одного із видів дизайну.</p>
<p>Перелічені види мислення виступають одночасно і як рівні його розвитку.</p> <p>Теоретичне мислення вважається більш досконалим, ніж практичне, а понятійне представляє собою більш високий рівень розвитку в порівнянні з образним. З одного боку, за такими міркуваннями лежить реальний зміст, так як понятійне і теоретичне мислення в філо- і онтогенезі дійсно з'являються пізніше, ніж, скажімо, практичне і образне. Але, з іншого боку, кожен із чотирьох названих видів мислення сам по собі може розвиватись відносно незалежно від інших і досягати такої висоти, що напевно перевершить філогенетично більш пізню, але онтогенетично менш розвинуту форму. Наприклад, у висококваліфікованих робітників наочно-дійове мислення може бути набагато більш розвинутим, ніж понятійне у міркуючих на теоретичні теми учнів та студентів. Наочно-об'єктивне мислення художника може бути більш досконалим, ніж словесно-логічне у посереднього вченого.</p> <p>Всі перелічені види мислення в учня-дизайнера співіснують, можуть бути представлені в одній і тій же діяльності. Але в залежності від її характеру і кінцевих цілей домінує той чи</p>	

інший вид мислення. За цими ознаками вони всі і розрізняються. За ступенем своєї складності, за вимогами, які вони пред'являють до інтелектуальних та інших здібностей учня-дизайнера, всі названі види мислення не поступаються один одному.